

Digitalizacja i upowszechnianie archiwaliów Biblioteki im. Zielińskich TNP

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego docenił unikalne zbiory Towarzystwa Naukowego Płockiego i dofinansował projekt *Digitalizacja i upowszechnianie archiwaliów Biblioteki im. Zielińskich TNP*. Zadanie realizowano w ramach ministerialnego programu *Dziedzictwo kulturowe - Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego* w 2015 roku. Towarzystwo otrzymało na ten cel 32 500 zł, co pokryło blisko 80% całkowitych kosztów projektu.

Zadanie polegało na digitalizacji i upowszechnianiu materiałów archiwalnych dotyczących regionu Północnego Mazowsza w okresie I wojny światowej. Pochodzą one z archiwum wybitnych mazowieckich regionalistów: Tadeusza Świeckiego - działacza społecznego i politycznego, publicyisty, uczestnika wojny polsko-bolszewickiej, za udział w której otrzymał Krzyż Walecznych oraz Franciszka Wybulta - publicyisty, dziennikarza, działacza politycznego, uczestnika I wojny światowej i I powstania śląskiego. Obydwaj są autorami monumentalnej pracy *Mazowsze Płockie w czasie wojny światowej i powstania Państwa Polskiego* (Toruń 1932 r., reprint wyd. przez TNP w 2014 r.).

Archiwum zostało przekazane Towarzystwu w 1932 roku. W sumie liczy 95 jednostek. Jego wartość historyczno-badawcza jest ogromna. Jest to jedyny tak kompleksowy zbiór materiałów dotyczący wydarzeń światowego konfliktu na obszarze Mazowsza Północnego wraz z ziemią dobrzyńską.

W ramach realizacji zadania zdigitalizowano i udostępniono 23 jednostki archiwum, czyli blisko 6 000 stron materiałów regionalnych. Pierwszy tom obejmuje dokumenty ogólne w związku z działaniami wojennymi w Płocku i Sierpcu. Są to m.in. opisy zniszczeń, rozporządzenia władz okupacyjnych rosyjskich i niemieckich dotyczące różnych zagadnień administracyjnych czy też mapy wojskowe. Pozostałe jednostki zawierają dokumenty Komitetów Obywatelskich i Rad Opiekuńczych tj. organizacji społeczno-gospodarczych niosących pomoc poszkodowanym przez wojnę oraz rejestrujących straty i zniszczenia. W ramach swojej działalności Komitety jak i Rady dzieliły się na wydziały, sekcje, komisje i koła o różnych kompetencjach np. żywnościowe, opieki nad uchodźcami, opieki nad dziećmi itp. Prezentowane archiwalia dokumentują pracę Komitetów i Rad z terenu Płocka, Sierpca, Lipna i Ciechanowa. Jednak zdecydowaną większość spośród tych jednostek stanowią akta Komitetu Obywatelskiego i Rady Opiekuńczej miasta Lipna i powiatu lipnowskiego.

Cenne regionalia po digitalizacji i opracowaniu w systemie dLibra dostępne są bezpłatnie w Internecie na stronie Płockiej Biblioteki Cyfrowej (www.tnp.org.pl/biblioteka/dlibra, kolekcja *Dziedzictwo kulturowe - Rękopisy*) prowadzonej przez TNP i należącej do Europeany. Ich cyfrowa konwersja została poprzedzona pracami konserwatorskimi.

Prezentowane materiały dokumentują historię Mazowsza w burzliwym okresie I wojny światowej, jednego z najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski i świata, które zmieniło stary porządek polityczny i umożliwiło Polakom odzyskanie niepodległości po 123 latach zaborów. Treść archiwaliów pokazuje temat zbrojnego konfliktu przez pryzmat regionu i życia lokalnej społeczności, a tym samym buduje pełniejszy obraz trudnych lat wojny. Udostępnione materiały mają ogromną wartość naukową dla historyków, regionalistów, studentów, a zarazem dla wszystkich pasjonatów dziejów ojczystych, miłośników historii tzw. „małej ojczyzny”, a nawet dociekliwych tropicieli losów własnych przodków i rodzin.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**